

Dosarul nr. 2ra-1618/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. O. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Simciuc, I. Țurcanu, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

18 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Solomon împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 08 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției și menținută hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă :

La 25 iunie 2018 Gheorghe Solomon a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecata.

În motivarea acțiunii a indicat reclamantul că, la 08 octombrie 2014 prin Ordonanța OUP al SUP al IP Dondușeni al IGP al MAI a fost dispusă pornirea urmăririi penale conform elementelor infracțiunilor prevăzute de art.327 alin.(1) și art. 332 alin.(1) Cod Penal. Ulterior, la 18 decembrie 2014, prin Ordonanța Procurorului în Procuratura raionului Dondușeni, Sergiu Vizniuc, reclamantului i-a fost înaintată învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.335 alin.(1) Cod penal.

A relatat că prin sentința din 29 septembrie 2015 a Judecătoriei Dondușeni reclamantul a fost declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.335 alin.(1) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa cu amendă în mărime de 400 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în întreprinderile din domeniul electroenergeticii pe un termen de 2 ani;

Reclamantul a specificat că sentința a fost menținută prin decizia din 09 decembrie 2015 a Colegiului penal al Curții de Apel Balți.

Ulterior, prin decizia din 07 iunie 2016 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul ordinar declarat de avocatul Maxim Chișca în numele inculpatului, s-a casat sentința din 29 septembrie 2015 a Judecătorei Dondușeni și decizia din 09 decembrie 2015 a Colegiului Penal al Curții de Apel Balți, fiind dispusă achitarea acestuia de sub învinuirea de savârșirea infracțiunii prevăzute de art.335 alin.(1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

A considerat că înaintarea învinuirii, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.355 alin.(1) Cod penal și condamnarea ulterioară reprezintă rezultatul acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, în persoana procurorului, care a ignorat obligația de a-și exercita împuternicirile în mod obiectiv și imparțial, viciind scopul și obiectul urmăririi penale.

Totodată a menționat că prin emiterea sentinței de achitare în privința reclamantului din motiv că fapta incriminată nu întrunește elementele infracțiunii se constată încălcarea drepturilor constituționale ale acestuia și ale prevederilor art.6 ale CEDO.

A solicitat Gheorghe Solomon încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a prejudiciului moral în sumă de 500000 de lei cauzat în rezultatul acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial acțiunea; s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Solomon suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în temeiul Legii nr.1545 din 25 februarie 1998; în rest acțiunea s-a respins.

La 31 ianuarie 2019 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 08 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin prisma art.10, art.11 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, art.1405 alin. (1), 1422 alin.(1), art.1423 alin. (1) Cod civil, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a decis asupra temeiniciei pretenției reclamantului Gheorghe Solomon privind încasarea prejudiciului moral, care a fost admisă parțial, prin adjudecarea în favoarea acestuia a sumei de 5000 de lei-sumă care este rezonabilă și echitabilă.

Or, din înscrisurile anexate la dosar rezultă incontestabil că, reclamantului i-au fost cauzate suferințe psihice, prin faptul că a fost atras ilegal la răspundere penală, fiind condamnat cu aplicarea pedepsei cu amendă în mărime de 400 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în întreprinderile din domeniul electroenergeticii pe un termen de 2 ani.

Referitor la cerința lui Gheorghe Solomon cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia instanței de fond de respingere a acestora, or, reclamantul nu a prezentat probe ce ar confirma suportarea lor.

La 25 iunie 2019, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 08 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 08 mai 2019.

Materialele cauzei atestă că decizia instanței de apel a fost expediată părților la data de 20 mai 2019, fiind recepționată de recurent la 24 mai 2019, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire anexată la cererea de recurs (f.d.89).

Astfel, recursul declarat la data de 25 iunie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 08 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat